

Η χρήση της τεχνολογίας στο μάθημα της Μουσικής

Διαδικτυακό Σεμινάριο 27.6.16

Έλενα Μακρίδου

Πώς οι 3 βασικές δραστηριότητες
μπορούν να συνδεθούν
με τη χρήση της τεχνολογίας
μέσα από τη διδασκαλία έννοιιας;

Ακρόαση

Εκτέλεση

Σύνθεση

Διασύνδεση με δείκτες επιτυχίας και επάρκειας

Διδασκαλία έννοιας

- Έννοιες = όλα τα δομικά και μουσικά στοιχεία
Παραδείγματα
 - Δομικές έννοιες μελωδίας: μοτίβα, φράση, περίοδος, μέρη, κλπ
 - Δομικές έννοιες συνοδείας: οστινάτι, ισοκράτης, μπορντούν, συγχορδίες (broken-arpeggiated chords ;ή block chords), κλπ
 - Μουσικά στοιχεία και υλικά: ρυθμός, τέμπο, χροιά, κλπ

Ταυτόχρονη Οπτική και Ακουστική Παρουσίαση της έννοιας

1. Δυναμικές αναπαραστάσεις

– Παράδειγμα 1 “The add-on machine”

- Ακρόαση-παρατήρηση μουσικών σχημάτων και δομής / ακρόαση για εκμάθηση ενός μουσικού σχήματος με το αυτί* / εκτέλεση με ή/και χωρίς το λογισμικό

– Παράδειγμα 2 “Carillon”

- Ακρόαση-παρατήρηση της προσομοίωσης του πιάνου για εκμάθηση του οστινάτο και ταυτόχρονη εκτέλεση με το λογισμικό/ Ακρόαση-παρατήρηση της μορφής-δομής

Ταυτόχρονη Οπτική και Ακουστική Παρουσίαση της έννοιας

2. Παρατήρηση εκτέλεσης πολύ σύντομης και απλουστευμένης παρτιτούρας

– Παράδειγμα 1 “Απόψε λέω να μην κοιμηθούμε”

- Αναγνώριση σχημάτων που μόλις εκτέλεσαν

– Παράδειγμα 2 “Coro.mscz”

- Παρατήρηση και αναγνώριση αντιθέσεων σε μορφή AB

– Παράδειγμα 3 (pianoroll editor)

Ταυτόχρονη Οπτική και Ακουστική Παρουσίαση και εφαρμογή της έννοιας

3. Εφαρμογή της έννοιας σε 5' άσκηση για

- εμπέδωσή της πριν την εφαρμογή της σε ελεύθερη σύνθεση- δηλ., πώς χρησιμοποιώ αυτή την έννοια μέσα σε μουσικό κείμενο
και για
- εκμάθηση της τεχνικής λειτουργίας που απαιτείται να ξέρουν οι μαθητές ώστε να την υλοποιούν
- **Παράδειγμα βίντεο**

Ταυτόχρονη Οπτική και Ακουστική Παρουσίαση της έννοιας

- 4. Διερεύνηση μέσα από δυναμικά περιβάλλοντα**
(προσομοίωση, μοντελοποίηση διαδικασιών ή φαινομένων)
 - Παραδείγματα **“Sound Waves!.sb2”** και **“Wave Harmonics v1.sb2”**

Εκτέλεση

- 1. Musescore ως εργαλείο για συνοδεία τραγουδιών ή/και ενορχηστρώσεων**
 - **Παράδειγμα 1** ολόκληρη ή μερική ενορχήστρωση τραγουδιού **“Απόψε λέω να μην κοιμηθούμε”**
- 2. Εξάσκηση σε φράσεις ή μέρη που οι μαθητές αντιμετωπίζουν δυσκολία**
 - ο καθηγητής βοηθά μια ομάδα δείχνοντας ένα σχήμα ενώ ταυτόχρονα ακούγεται μέρος ή όλη η ενορχήστρωση πάνω στην οποία μέρος ή όλη η υπόλοιπη τάξη βασίζεται για να παίξει.

Εκτέλεση

- Εκμάθηση και εκτέλεση ρυθμών, τραγουδιών ή ενορχηστρώσεων σε ομάδες ή στην ολομέλεια
 - **Παράδειγμα 2 “Άσπρη Μέρα”**
 - ακούουν+βλέπουν μόνο το δικό τους μέρος της ενορχήστρωσης και προσπαθούν να το «βγάλουν ακουστικά» ή/και οπτικά (αν διαβάζουν νότες) για να το παίξουν με την ομάδα τους

Σύνθεση

- Αποτελεί μια δραστηριότητα δημιουργικότητας και λύσης προβλήματος
- Χρήση--εφαρμογή έννοιων που παρουσιάστηκαν στις δραστηριότητες της εκτέλεσης και ακρόασης
- έχει πάντα συγκεκριμένες οδηγίες και απαιτήσεις
 - Δίνονται κατευθύνσεις που να καθοδηγούν τους μαθητές πώς να εργαστούν για να μην χαθούν ή να κάνουν ασυναρτησίες
 - Δίνεται ανατροφοδότηση και ακολουθεί αναθεώρηση και προσθήκη ιδεών
 - Παράδειγμα “Σύνθεση μελωδίας με συνοδεία μελωδικού και ρυθμικού οστινάτο.mscz”

Αντιστοίχιση εννοιών και διδακτικών στόχων με τους ΔΕΕ (Εκτέλεση)

Δείκτες Επάρκειας (έννοιες)

- Έμφαση
- Παλμός - Δυνατά και ασθενή μέρη του μέτρου
- Ρυθμικά σχήματα.
- Ρυθμικά οστινάτι
- Αντιχρονισμός
- Μελωδικά οστινάτι με δύο και περισσότερες νότες.
- Μπορντούν με αλλαγές.
- Μελωδικό Οστινάτο
- Συγχορδίες με αλλαγές
- Μορφή Α-Α, ΑΒΑ, Σ-Ρ

Δείκτες Επιτυχίας (Στόχοι)

1. Να εκτελούν με μουσικά όργανα τάξης απλές ενορχηστρώσεις (τρία ή/και περισσότερα στρώματα)
2. Να εκτελούν σε όργανα τάξης, απλές μελωδίες, τραγούδια και ρυθμούς, κατάλληλα για τη βαθμίδα τους διαβάζοντας/ αποκωδικοποιώντας από συμβατική ή μη συμβατική σημειογραφία.

Αντιστοίχιση εννοιών και διδακτικών στόχων με τους ΔΕΕ (Εκτέλεση)

Δείκτες Επάρκειας (δεξιότητες)

- Εξοικείωση και προσοχή στα μέρη των υπόλοιπων οργάνων
- Δοκιμές ξεχωριστά, σε συνδυασμούς οργάνων και στο σύνολο των οργάνων
- Εντοπισμός των αδύνατων σημείων της εκτέλεσης και τρόποι βελτίωσής τους κατά τις δοκιμές

Δείκτες Επιτυχίας (Στόχοι)

1. Να ερμηνεύουν έργα καταβάλλοντας συνειδητές προσπάθειες για την επίτευξη μιας άρτιας μουσικής πράξης και ουσιαστικής επικοινωνίας με τους συμμαθητές τους
2. Να εκτελούν έργα ποικίλου ρεπερτορίου, ειδών και στιλ, επιδεικνύοντας δεξιότητες και γνώσεις: μουσικού γραμματισμού, τεχνικής επάρκειας, και ερμηνευτικής άποψης.

Αντιστοίχιση εννοιών και διδακτικών στόχων με τους ΔΕΕ (Ακρόαση)

Δείκτες Επάρκειας (έννοιες-δεξιότητες)

- Μη συμβατικές παρτιτούρες σε τρία μέχρι πέντε στρώματα σε χάρτες ακρόασης.
- Εντοπισμός και ανάλυση των κυρίαρχων στοιχείων της μουσικής και η συσχέτισή τους με συγκεκριμένο στίλ
- Εκτέλεση: συσχετισμός ήχου με παρτιτούρα, εκτέλεση με το αυτί
- Τεχνικές σύνθεσης (δομικά στοιχεία)
- Χάρτης Ακρόασης

Δείκτες Επιτυχίας (Στόχοι)

1. Να αναπτύξουν την ακουστική τους μνήμη και μουσική σκέψη (ως μια γνωστική διαδικασία κατανόησης της μουσικής)
2. Να εντοπίζουν ακουστικά και να περιγράφουν τα μουσικά χαρακτηριστικά ενός έργου
3. Να διακρίνουν ακουστικά και να αναλύουν τις τεχνικές σύνθεσης που υπάρχουν στο μουσικό έργο, συσχετίζοντας την ακρόαση και την ανάλυσή του με την παρτιτούρα του.

Αντιστοίχιση εννοιών και διδακτικών στόχων με τους ΔΕΕ (Σύνθεση)

Δείκτες Επάρκειας (δεξιότητες)

- Για να συνθέσουν προχωρούν πέρα από τις διαδικασίες πειραματισμού και αυτοσχεδιασμού

Δείκτες Επιτυχίας (Στόχοι)

1. Να συνθέτουν μουσική ατομικά και σε ομάδες σε εύρος χρόνου με βάση μουσικό ερέθισμα (μουσική έννοια, ιδέα, μουσικό έργο)
2. Να συμμετέχουν ενεργά στις ομαδικές μουσικές δημιουργίες
 - α) αναλαμβάνοντας ποικίλους ρόλους
 - β) λαμβάνοντας ενεργά μέρος στη λήψη αποφάσεων
 - γ) αξιολογώντας και αναθεωρώντας το αποτέλεσμα

Αντιστοίχιση εννοιών και διδακτικών στόχων με τους ΔΕΕ (Σύνθεση)

**Δείκτες Επάρκειας
(έννοιες)**

Δείκτες Επιτυχίας (Στόχοι)

2. Να δημιουργούν απλές ενορχηστρώσεις σε περισσότερα από δύο στρώματα ατομικά και ομαδικά
3. Να χρησιμοποιούν την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένου και του διαδικτύου, ως εργαλείου δημιουργίας, καταγραφής και προώθησης της σύνθεσής τους

Αντιστοίχιση εννοιών και διδακτικών στόχων με τους ΔΕΕ (Σύνθεση)

**Δείκτες Επάρκειας
(έννοιες)**

Δείκτες Επιτυχίας (Στόχοι)

4. Να αναπτύσσουν προσωπική μουσική δημιουργία μέσα από διαδικασίες αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης αφού προηγηθεί το στάδιο του πειραματισμού χρησιμοποιώντας εκφραστικές, μελωδικές, ρυθμικές, μορφολογικές και αρμονικές έννοιες
5. Να χρησιμοποιούν συμβατική ή μη συμβατική σημειογραφία συμπεριλαμβανομένης και προσωπικής σημειογραφίας για την καταγραφή της σύνθεσής τους

Ερωτήματα

- Ποιες έννοιες οπτικοποιώ;
- Ποιες αναπαραστάσεις είναι οι καταλληλότερες σε κάθε περίπτωση;
- Πώς τις οπτικοποιώ, με ποια λογισμικά;
- Πώς διαμορφώνω τις δραστηριότητές μου με την τεχνολογία και ποιες είναι οι κατάλληλες δραστηριότητες;
- Σε ποια σημεία του μαθήματός μου τις εντάσσω;
- Πώς οργανώνω την τάξη μου;

Τεχνολογική Παιδαγωγική Γνώση του Περιεχομένου (ΤΠΓΠ)

Οι απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα δεν είναι απλές

- Απαιτείται θεωρητικό πλαίσιο το οποίο να καθοδηγεί την ενσωμάτωση της τεχνολογίας
 - Έρευνες έδειξαν ότι όταν η ενσωμάτωση γίνεται χωρίς την καθοδήγηση θεωρητικού πλαισίου, τα αποτελέσματα είναι απογοητευτικά.
- Απαιτείται εκπαίδευση των εκπαιδευτικών για την απόκτηση της ειδικής αυτής πολυσύνθετης γνώσης της ΤΠΓΠ

Ποιος είναι ο ρόλος της τεχνολογίας στο μάθημα της Μουσικής;

- ❖ Η χρήση της τεχνολογίας **ΔΕΝ** πρέπει να **είναι** **ΑΥΤΟΣΚΟΠΟΣ** (Swanwick, 2011)
- ❖ Τα τεχνολογικά μέσα χρησιμοποιούνται ως **ΕΡΓΑΛΕΙΑ** για την
 - **Ανάπτυξη της μουσικής σκέψης** (Brown, 2007)
 - Επίτευξη διδακτικών στόχων/ ΔΕΕ
 - Υποστήριξη των δραστηριοτήτων και διδακτικών προσεγγίσεων
 - Υλοποίηση μετασχηματισμών του διδακτικού περιεχομένου με αναπαραστάσεις που γίνονται πιο κατανοητές από τους μαθητές σε θεμάτα τα οποία είναι δυσνόητα ή είναι δύσκολο να αναπαρασταθούν με συνήθη μέσα (Αγγελή και Βαλανίδης, 2009, 2013)

Σας ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας!